

Verdenssituasjonen og forsvaret for den skandinaviske halvø.

Av professor dr. jur. Nikolaus Gjelsvik.

For å utelukke misforståelser ønsker redaksjonen på forhånd å reservere seg overfor et par punkter i denne artikkel. Det gjelder den skarpe begrensning av interessene til den skandinaviske halvø, samt det årlige forsvarsbudgetts høide.

Aftps red.

Vi hørte engang det slagordet: «Vår eneste utenrikspolitikk skal være ingen utenrikspolitikk å ha». Om forholdene i verden har været så idylliske noen gang at et slikt ord var på sin plass, er det ikke umaken verd å drøfte. Sikkert er det at tilstanden er ikke slik nu til dags. Nu må vi ikke bare finne oss i å ha en utenrikspolitikk, nei, vi må også ha en utenrikspolitisk plan. Og det en vel gjennomtenkt plan, som må følges selv om det koster ofre.

Den skandinaviske halvø ligger for sig selv, skilt fra de egentlige politiske brennpunkter i Europa og verden forøvrig. Ved siden av oss på halvøen har vi et nærbeslektet folk, som er en fredelig granne. Og mellom de to folk er der intet uopgjort mellomværende. På den annen side er det så at storpolitikk i europeisk forstand ligger utenfor begge folks krefter.

Disse kjensgjerninger er avgjørende for følgende utenrikspolitiske plan: Vi vil aldri tale noget annet folk enn svenskene ved siden av oss på den skandinaviske halvø. Angrep på Sverige er derfor angrep på oss. Hvor forsvaret for halvøen skal føres, retter sig efter forholdene til hver tid.

Detle bør være vår utenrikspolitiske plan, hverken mer eller mindre.

etter den utenrikspolitiske plan: Ikke å blande oss i andre folks affærer, men holde den skandinaviske halvø utenfor de andres konflikter, er stillingen ikke håbløs. Tvert om, vi har da de beste chancer til å få leve i fred eller til å greie oss.

Men på den annen side er det klart: Det gode å få leve i fred i en verdenspolitisk situasjon som den nuværende får vi ikke gratis eller uten anstængelser! Det er uomgjengelig nødvendig at begge folk holder et rimelig godt forsvar til lands, til sjøs og i luften. Ellers har vi ingen glede av vår heldige geografiske beliggenhet utenfor de egentlige politiske stormcentrer.

Dette har til all lykke gått op for svenskene. Og det er på tide at det samme går op for oss også og det uten hensyn til partiforhold ellers.

Jeg ser av avisene at den svenske regjering har lagt frem et forsvarsbudgett på ca. 170 millioner kroner. Vi på vår side må gjøre oss fortrolig med den tanke at vi trenger et forsvarsbudgett som efter folketallet er forholdsvis like stort. Skal vi få vår landnær i den forfatning som den alvorlige politiske situasjon nu krever, må vi bruke 36—40 millioner kroner på den årlig. En noget større sum er nødvendig for luftforsvaret og sjøforsvaret, her medregnet utgiftene til de sjøfestninger som trenges. Alt beregnet efter de priser som nu er.

At vi anvender på vårt forsvar en sum som efter folketallet er like stor som den svenskene ofrer, er et krav som vi ikke kan komme utenom. Selv om svenskene ikke vilde sette dette krav som vilkår for samarbeide med oss til halvøens forsvar, så måtte vi likevel stille

før er adskillig anstrengt. Den vanskelighet kan vi kreve at våre politikere har forutsett og regnet med. Og har de regnet med den, så har de også tenkt ut hvorledes den skal overvinnes.

Når den utenrikspolitiske himmel mørkner til, og stormaktene begynner å ruste om kapp, er det greit at alt forsvarsmateriell stiger sterkt i pris. Når så vår utenriksledelse har varskudd, og vi skal til å skaffe oss det nødvendige, faller det selvfølgelig meget dyrere enn om vi hadde anskaffet det i mer rolige tider. Ikke å tale om at det som skal skaffes i en fart, alltid blir dyrere en det som man kan rå sig til litt efter litt.

Denne hake ved vår forsvarsplan var også lett å forutsi. Og vi kan kreve av våre politikere at de har regnet hermed, og nu ikke nekter å gi de nødvendige bevilgninger under henvisning til at alting er blitt så meget dyrere enn det var for få år siden.

Vi leser i vår historie om den forsvarsordning som Håkon den Gode fikk i stand. Det er imidlertid få som tenker på hvor byrdefull eller tung denne ordning var efter forholdene den gang. Den var sandelig et løft som der står respekt av. Og vi kan med sikkerhet si: Uten denne forsvarsordning hadde vi ingen historie hatt, og ingen selvstendighet å forsvare. En forsvarsplan som koster ca. 80 millioner kroner for året, representerer nu til dags en meget mindre tyngde på befolkningen enn Håkon den Godes forsvarsordning i sin tid.

Det gjelder bare at vi nu har den samme vilje til å leve vårt selvstendige liv som våre fedre for ca.

Gt

Ekteparet Pe kan idag feire er 75 og gullbr Munz gikk i land. Han avl forskjellige fag bygging. I 188 hvor han stuc elektrisitet.

På motorut 1902 blev en bygget bensinb pris i sin klasse På Bergensu han bronsemed oljemotor.

Han er opfin kystbefolkning I 1908 fikk tenter for fisket viktige forbedri man tidligere h Da Munz h «Rap»-fabrikker delt Kongens fo Fru Munz er tross sine 75 år

En velkjent c het, fru Metea dag 85 år. Hu kom i 25-års al den hele tid side Alle, både un fru Mjølstad set Hun har været e menneske av de Fru Mjølstad deles en interess tilstelninger i E

Et ektepar

Snektermeste hustru Mathilde, henholdsvis idag tross den høie al friske og kjekk med i dagens be

De grunner som er avgjørende for oss til å sette opp og følge en slik plan, gjelder på tilsvarende måte for svenskene. De to folks interesser faller her helt sammen.

Det følger da av sig selv at svenskene og vi må arbeide i forståelse, når det gjelder å forberede oss på det forsvar som denne utenrikspolitiske plan krever.

De norske militære myndigheter og de svenske må følgelig samråde sig om de forsvarsforanstaltninger som bør treffes. Vi kan f. eks. tenke på hvilke faste forsvarsverker som trenges etter den storpolitiske konstellasjon som nu er i verden. Hvilke nye festninger må bygges, og hvilke bør moderniseres? Hvilke militære transportveier er mest påkrevet. Dette bare som eksempler.

Når vi og svenskene arbeider

inspektoratet opplyser at dette er den første utenlandske stenografer som er meddelt arbeidstilladelse her til lands i år, og ansøkninger om arbeidstilladelse for utenlandske stenografer er i det hele ganske forsvinnende.

Gikten jager gjennom marg og ben

Når vinteren setter inn med sludd, kulde og vind så det går gjennom marg og ben, er det utallige mennesker som må lide under vinterens ubehagelige følgesvenner, de plagsomme sykdommer, som gikt, revmatisme og lignende.

Lider De også herav, bør De ta en daglig radium-kur med Miradium-salt, som er et videnskapelig preparat og inneholder ekte radium i nettop de riktige doser, som har vist sig virksomme overfor en rekke forskjellige sykdommer.

Miradium-salt fåes på apotekene. Kr. 4.50 til en måneds radium-kur.

(Avert.)

kravet av hensyn til oss selv.

I internasjonale sportstevlinger viser det sig at vår ungdom står fullt på høyde med ungdommen i de fleste andre land. Og meldingene herom vekker jo stor begeistring hos oss, noget som i sig selv er rimelig nok.

Jeg for min part må dessverre tilstå at så lenge vårt forsvar ligger så nede som det gjør nu er det med noget blandede følelser jeg hører om våre folks sportsprestasjoner. Det er nemlig en gammel erfaring: Et folk som ikke bærer egne våben, må snart bære andres. — Og jo dyktigene et slikt folk er i alle slags idretter desto mer attråverdige er det som leverandør av soldatmaterie til en eller annen stormakt.

Av våre politikere skal vi ikke kreve enten for meget eller for lite. Vi skal ikke kreve av dem mer enn av andre, at de skal kjenne fremtiden og hvad den bærer i sitt skjød. Selv om noen skulde kjenne alle de krefter som skaper historie, vet han likevel intet sikkert om fremtiden. For det er som bekjent ikke kreftene i sig selv som utløser de historiske begivenheter, men styrkeforholdet mellom kreftene. Og dette styrkeforhold er det ingen gitt å kjenne på forhånd.

Det vi derimot har rett til å kreve av våre politikere, det er at de skal vite hvad vi kan regne med. Og så ta de forholdsregler i tide som svarer til denne viden.

For nogen få år siden fikk vi en ny hærordning som var bygget på den tanke at en forutseende utenriksledelse skulde varsku i tide når der var fare på ferde. Og så skulde statsmaktene gå i gang med å sette forsvaret i stand. Det var planen.

La oss nu tenke oss at vi har denne utenriksledelse, og at den nu har varskudd.

Da møter man den vanskelighet å få sterkt økede forsvarsbevilgninger inn på et statsbudgett som; alt

Det er en trollmann i «Haugtussa» som sier:

«Eg lærer folket det stille svik, som alltid lågare bautar.»

Dette sørgelige vers faller mig alltid inn når jeg tenker på den nedgang som de 2 siste hærordninger representerer i forhold til den gode hærordning som general Bratlie fikk igjennom noen år før verdenskrigen.

Da krigen brøt ut i 1914 reiste jeg op til Heistadmoen og holdt et foredrag for soldatene. Ved den anledning uttalte regimentchefen, daværende oberst Dietrichson bl. a.: Næste gang skal vi være bedre forberedt enn nu. Det var ikke en mann i hele regimentet som ikke var besjelet av den tanke at etter den lærdom vi da hadde fått var det en selvfølge at vi næste gang måtte ha allting i en bedre forfatning enn i 1914.

Og nu? Ja, skal vi se sannheten like i øinene må vi gjøre oss klart at det kommer til å koste oss svære anstrengelser om vi forholdsvis skal bli like godt forberedt næste gang, som vi var det i 1914.

Og vi har ingen tid å spille før vi resolutt setter alle krefter inn.

Nikolaus Gjelsvik.

TUNGHØRTE AKUSTIK Høreapparater

fåes for enhver grad av svekket hørsel og med alle moderne forbedringer. Kan bæres i eller bak øret. Meget effektive i bruk.

ERIK HØYE
OSLO

Rosenkrantzgt. 7, IV. (Håndverkeren)

Formann

Hansen kan feire sin 80. fødselsdag. Han som er født i rikstad, for fr tidligste ungdomsjø, gjennom alle gradene i flere år skjellige seils i 1900 begynt i Fred. Olsen. 20 år været seilmakerverkerask og rørig daglig.

sikt. Han har for skogbruket et stort arbeidssonene, blant mann i Hed. Østerdalens S har været m foredlingsanle Kartonfabrik har sittet he I det kom lagt adskillig og arbeidskra været medler flere perioder Olav Myk arbeidsgiver, beidsfolk.

Statskor Ingebr. Fiv fyller imorg år. Han er Kvam, Nord delag, tok bruksskoleeks 1898 og eksan Norges land høiskole i 1907 var lærer ved landbrukssko 1899, gårdsfu Storhove lan